Voortgangsbericht 2020-2 / situatie per 1 december 2020

Werkprogramma transitie Recreatieschap Midden-Delfland naar Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland

Hans van der Sluijs,
Bestuurssecretaris CBG, namens het bestuur

T.b.v. ADV CBG/SEG 11 december 2020

1. Inleiding

Dit is het laatste voortgangsbericht: de liquidatie van het recreatieschap en de transitie tot coöperatieve vereniging is afgerond. De overgangsfase “recreatieschap in liquidatie” heeft 3 jaar geduurd. Dit was voor alle betrokkenen een onbekend, spannend en intensief traject dat soms leek vast te lopen, maar altijd weer in beweging kon worden gebracht.

Op 1 december 2017 nam het Algemeen Bestuur van het schap het besluit tot opheffing, vergezeld van de nodige besluiten tot overdracht van eigendommen en de toedeling van reserves en een liquidatieplan. Tezelfdertijd kwam een concept-rapport beschikbaar dat wees op fiscale risico’s, waarop het zojuist aangetreden CBG-bestuur in samenspraak met het schap besloot het beheer, onderhoud en exploitatie in 2018 nog aan het schap (“in liquidatie”) te laten. Vervolgens zijn in 2018 de fiscale risico’s verder geanalyseerd en zijn hiertoe mitigerende maatregelen genomen. Het CBG heeft vanaf 2019 beheer en exploitatie op zich genomen. De implementatie van alle fiscale maatregelen heeft vervolgens nog 2 jaar geduurd.

Het was een complex, behoedzaam en zorgvuldig proces. Inmiddels staan de in het CBG deelnemende gemeenten en het Staatsbosbeheer aan de vooravond van een meerjarige, horizontale samenwerking. Ondanks het lastige transitieproces (of misschien juist dankzij) hebben de partijen vertrouwen in elkaar opgebouwd. Dit biedt vertrouwen in de toekomst en de langjarige instandhouding van het gebied Midden-Delfland!

2. Stand van zaken op hoofdlijnen

Na het vorige voortgangsbericht (juni 2020) is de liquidatie van het recreatieschap verder voorbereid, op basis van de overeenstemming tussen SBB en CBG, die met behulp van een externe partij (Roosemalen&Savelkoul) tot stand is gebracht. Hierna, onder item 4, wordt nader op de liquidatie ingegaan.

De door accountant gecontroleerde jaarverslagen over 2019 zijn vanwege de complexe situatie later dan gepland (na de juni-vergadering van de ADV) opgeleverd. Het was voor alle betrokkenen wennen aan de nieuwe situatie: een coöperatie en een stichting vallen niet onder de BBV-verplichting. Hoewel controle van een jaarrekening door een accountant voor CBG en SEG wettelijk niet is vereist, heeft het bestuur vanwege transparantie en rechtmatigheid besloten tot jaarlijkse accountantscontrole van de jaarverslagen van CBG en SEG. De ADV heeft de jaarverslagen 2019 voor CBG en SEG in een schriftelijke ronde vastgesteld.

In dezelfde schriftelijke ronde zijn de ontwerpbegrotingen 2021 en meerjarenbegrotingen 2022-2024 voor CBG en SEG door de ADV goedgekeurd.

Na een oriënterend gesprek tussen de voorzitters van de Gebiedstafel Bijzonder Provinciaal Landschap en het CBG (GBPL) zijn dit voorjaar de rollen en verantwoordelijkheden van beiden vastgelegd. Inzet is een duidelijke samenwerking, vanuit de rollen van beide gremia. Tevens heeft het bestuur CBG ingestemd met het verzoek van de Gebiedstafel tot een eenmalige financiële bijdrage in de proceskosten van de Gebiedstafel. Dit stelt de GBPL in staat deze proceskosten vanaf 2021 structureel vanuit haar deelnemers te borgen.

Voor de eind vorig jaar door bestuur en ADV uitgesproken intentie tot langjarige horizontale samenwerking tussen CBG en SBB is door een werkgroep een uitgangspuntennotitie opgesteld. Daarna heeft een externe partij (Roosemalen&Savelkoul) de contouren van een overeenkomst vormgegeven. In het bestuur van 26 november is een 90% versie besproken. In de ADV op 11 december zal een nagenoeg afgeronde versie worden geagendeerd.

Op basis van het uitsluitsel over de toedeling van alle eigendommen is de analyse van de nulmeting van het beheerareaal en het daaraan gerelateerde harmonisatieonderzoek opgestart. In deze nulmeting worden enkele voormalige incidentele kredieten van het RMD (zoals het beheer van de routestructuren) als structureel onderdeel aan de begroting toegevoegd. Op dit moment vindt nog een analyse plaats van een aantal afwijkingen in het beheerareaal, waar zeggenschap en beheer niet overeenstemmen. Nadat deze afwijkingen zijn geadresseerd volgt een TBM-berekening om de langjarige budgetbehoefte te bepalen.

In vervolg op de CBG-besluitvorming inzake de vervreemding van een perceel uit het deelgebied Kraaiennest en het verzoek van de ADV is een brede afwegingsnotitie van dergelijke verzoeken opgesteld. Deze is in het bestuur van 26 november vastgesteld en zal worden geagendeerd in de ADV.

3. Bestuur en statutenwijziging SEG

De m.i.v. 1 maart toegetreden bestuursleden Peter van den Heuvel en Hans van Belle zijn inmiddels volledig ingewerkt. Het bestuur heeft zich de afgelopen periode vooral beziggehouden met planning- & control-processen voor budgetrapportages, jaarverslagen en begrotingen. Op grond van de ervaringen dit voorjaar (met stagnatie in jaarverslagen en begrotingen) zijn in het proces van voorbereiding voor 2021 afspraken gemaakt met SBB. Tevens wordt samen met SBB overlegd om te komen tot een goede structuur van budgetrapportages na afloop van elk kwartaal, die het bestuur inzicht en mogelijkheid tot beïnvloeding geven. Het P&C-proces zal hiermee in 2021 veel meer gestructureerd kunnen verlopen dan afgelopen jaar.

Tegelijkertijd met de onder punt 4 beschreven aanscherping van de statuten SEG heeft nog een aanpassing plaatsgevonden. De zittingsduur van de SEG-bestuursleden was bepaald op maximaal 2 jaar. Dit week af van de zittingsduur voor het CBG. Aangezien de besturen van CBG en SEG uit dezelfde leden bestaan is de zittingsduur in SEG gelijkgesteld aan die van CBG: '*gekoppeld aan de duur van de aanstelling bij de desbetreffende gemeente*'.

In het bestuursoverleg van 26 november hebben zowel Jan Freie (voorzitter) als Hans van Belle (secretaris) aangegeven dat zij met ingang van 1 januari 2021 een andere functie gaan bekleden. Jan stapt over naar Zeelenberg: binnen de gemeente Maassluis wordt een opvolger gezocht. Hans van Belle wordt per 1 januari bij de gemeente Delft Hoofd Veiligheid, Toezicht en Handhaving. Dit domein valt buiten het bestuursprofiel uit de CBG-statuten (groen en recreatie). Ook voor hem wordt opvolging gezocht, Hans is bereid om zo nodig begin volgend jaar nog aan het bestuur deel te nemen.

4. Liquidatie Recreatieschap

In de MDR van het schap op 5 juli 2019 is de liquidatie van het recreatieschap bekrachtigd en vervolgens ter uitvoering genomen door het CBG. Jaarrekening RMD 2018 vormde hiertoe de basis. Eind 2019 zijn de (volledige) vorderingen van de gemeenten op het RMD-ontwikkelbudget aan de desbetreffende gemeenten uitgekeerd.

In 2019 zijn alle eigendomsoverdrachten van RMD naar gemeenten gerealiseerd. Aangezien de overdracht van de erfpachtrechten van het RMD naar de SEG niet in 2019 kon worden afgerond - en deze rechten daardoor nog in de boedel van het RMD aanwezig waren - kon de liquidatie nog niet worden afgerond.
Reden voor de stagnerende overdracht was dat SBB nadere vragen en voorwaarden stelde omtrent het juridische kader van RMD, CBG, SEG en SBB. Hiertoe heeft het bestuur CBG op advies van Roosemalen&Savelkoul tot een aantal maatregelen besloten:

- Aanscherping vigerende statuten SEG (doelstelling) en concept verkoopregulerend beding in overdrachtsakte.
- Een addendum op de concept erfpachtakte SBB-SEG, waarin het CBG verklaart SBB te informeren ingeval sprake zou zijn van toetreding van private partijen tot het CBG. SBB kan op deze wijze beoordelen of deze toetreding op basis van de erfpachtbepalingen kan leiden tot ongewenste staatssteun dan wel afwijking van de doelen waarvoor de erfpacht is uitgegeven.

De notariële overdracht van de erfpachtrechten van het RMD naar de Stichting Erfpacht-rechten Groengebieden Midden-Delfland (SEG) heeft uiteindelijk 6 oktober 2020 plaatsgevonden. De statutenwijziging SEG is 13 november ingeschreven.

Hiermee kon de liquidatie worden afgerond. Voor de overboeking van het restsaldo van RMD naar CBG is zekerheidshalve een aanvulling op de overeenkomst tussen RMD en CBG gemaakt. Tot slot worden de RMD-bankrekeningen opgeheven en wordt het RMD uitgeschreven uit de Kamer van Koophandel. Begin volgend jaar zal nog een accountantscontrole plaatsvinden op de afwikkeling van de liquidatie.

Met de oplevering van deze overdrachtsakte en statutenwijziging is de verantwoordings-rapportage van de fiscale risicomitigatie afgerond tot een eindversie. Op basis van alle getroffen maatregelen en de opgeleverde documenten concludeert Deloitte over de noodzaak tot en de inzet van een overleg met de Belastingdienst als volgt:

1. *Deloitte ziet geen aanleiding afstemming te zoeken over de VpB van SEG en/of CBG.*
2. *Afstemming van de btw-positie tussen SEG en CBG lijkt Deloitte niet noodzakelijk, gezien zij meent dat er een solide onderbouwing aan de standpunten ten grondslag ligt.*

Het bestuur CBG heeft in haar overleg op 26 november 2020 het advies van Deloitte overgenomen inzake evt. gespreksvoering met Belastingdienst: er is geen aanleiding tot afstemming met Belastingdienst en een dergelijk overleg wordt niet ingezet.

Een aantal van de onder het CBG berustende voorzieningen en saldi zijn voorzien voor de langjarige instandhouding van het beheerareaal. Uit de nu lopende nulmeting zal blijken of dit saldo toereikend is. Zo niet zijn maatregelen nodig. Bij een eventueel overschot zal een voorstel worden gedaan om dit te herbestemmen t.b.v. het Ontwikkelbudget van het voormalige RMD / de CBG-gemeenten.

5. Gebiedsbeheer

Het beheerteam van Staatsbosbeheer is vanaf dit jaar weer op volle sterkte. Een jong en enthousiast team onder leiding van Laurens Bonekamp is voortvarend aan de slag. Inmiddels is er met de meeste gemeenten contact gelegd.

Ondanks de Corona-problematiek heeft beheer en onderhoud nagenoeg ongestoord voortgang kunnen vinden. In aansluiting op de kabinetsmaatregelen (en in afstemming met veiligheidsregio en gemeenten) zijn diverse maatregelen getroffen om de recreatieve voorzieningen veilig te kunnen blijven gebruiken. Zo is veerdienst de Kwakel pas in juli in de vaart genomen, met aangepaste bedrijfsvoering. Het voetveer de Trekschuit is buiten gebruik gebleven, aangezien de risico's op besmetting hier niet tot een aanvaardbaar niveau te beperken zijn. Tot slot zijn maatregelen voor zwemstrandjes en toiletgebouwtjes genomen, zodat ze veilig gebruikt kunnen worden.

Het duidelijk toegenomen recreatieve gebruik van de gebieden heeft - op enkele incidenten van jongeren na - geen onaanvaardbare situaties opgeleverd. Met name rondom de Krabbenplas was er soms sprake van een forse drukte. In het afstemoverleg Toezicht en Handhaving (CBG-gemeenten met SBB) zijn afspraken gemaakt tussen SBB en gemeenten om wat betreft Corona-maatregelen goed af te stemmen.

De Corona-maatregelen brengen beperkte meerkosten met zich mee, die in de begroting kunnen worden opgevangen. Op verzoek van het bestuur wordt door Staatsbosbeheer een gebiedsbreed overzicht opgesteld van de Corona-meerkosten, dat de gemeenten in hun opgave aan het Rijk kunnen gebruiken.

Ondanks de grote hoeveelheid verricht werk zijn er ook acties stilgevallen, onder andere ten gevolge van de Corona-problematiek. Dit betreft gesprekken per gemeente over eventuele TBM-aanpassingen en de voorbereiding van beheersessies zoals 'Beheer invasieve soorten' en 'Social return'. Het halfjaarlijks afstemoverleg Toezicht en Handhaving CBG-gemeenten heeft dit jaar alleen in oktober plaatsgevonden.

In het Zomerbericht gebiedsbeheer SBB treft u nadere informatie aan over het uitgevoerde beheer in de periode mei t/m augustus 2020.

6. Exploitaties en toestemmingen

Vanwege de hiervoor aangestipte nadere vragen en voorwaarden van SBB over het juridische kader in de relatie van RMD, CBG, SEG en SBB, is de facturatie van de canon en huur bij de diverse exploitaties in 2019 niet uitgegaan. Dit is in mei, na het bereiken van de overeenstemming over de voorwaarden van de overdracht, alsnog uitgevoerd. De facturatie over het jaar 2020 is op korte termijn daarna uitgezonden.

Gezien te verwachten verzoeken van exploitanten tot canonverlaging vanwege de Covid-19-crisis is een standpunt hierin bepaald. Het bestuur CBG heeft wat betreft de facturatie over 2020 besloten - mede gezien het uitgebreide maatregelpakket van de rijksoverheid - geen verlaging toe te staan. Het bestuur CBG onderschrijft het belang van goede ondersteuning van de ondernemers in de gebieden en biedt betalingstermijnverlenging met 120 dagen aan en een optie tot gespreid betalen. Dit is in lijn met gebiedspartij SBB (en de schappen in ZH). Waar mogelijk is ook meegedacht in de exploitatiemogelijkheden (bijvoorbeeld eenjarige toestemming tot een vergroot terras), zodat de inkomstenderving wordt verzacht.

Diverse exploitanten hebben gebruik gemaakt van de optie tot gespreid betalen en inmiddels is duidelijk dat het merendeel heeft betaald (over 2019 én 2020). In een aantal gevallen zijn herinneringen verzonden.

De afgelopen periode is de stagnerende voortgang in de realisatie van het Golfpark Rotterdam onderwerp van gesprek geweest tussen provincie (eigenaar van de grond en verantwoordelijk voor de nazorg van de milieuvoorziening) en het CBG. Provincie en CBG hebben in een op elkaar afgestemd traject de ontwikkelaar scherpere eisen gesteld in de realisatie van de golfbaan. In de loop van volgend jaar zal blijken of dit effect heeft; er wordt rekening gehouden met alternatieve opties.

In november heeft het bestuur ingestemd met het vestigen van een recht van ondererfpacht / onderopstal voor het clubgebouw van RCMD De Coureur in recreatiegebied Aalkeet-Binnenpolder (gemeente Maassluis).

7. De (financiële) betrokkenheid van PZH vanaf 2021

In de Financieringsovereenkomst RMD-PZH 2018-2025 is bepaald dat PZH t/m 2025 middelen beschikbaar houdt voor het RMD en haar rechtsopvolger CBG. Vanaf 2022 daalt de bijdrage naar 75%, waarbij voor januari 2021 uitsluitsel wordt gegeven over een eventueel hogere bijdrage.
PZH heeft ter voorbereiding van dit traject CBG (en de overige schappen) bevraagd en een evaluatierapport opgesteld over de vigerende situatie en de wensen en knelpunten voor de komende periode. Tot nu toe heeft enkel nog ambtelijk overleg plaatsgevonden, óf en wanneer er bestuurlijk wordt overlegd is nog onduidelijk.

Voor het CBG is het dus nog onbekend of over de jaren 2022 t/m 2025 de "flexibele bijdrage" (de 25 % van de PZH-bijdrage) volledig behouden zal blijven. Naar verwachting zullen ook andere recreatiebeheerders aanspraak kunnen doen op een bijdrage, waardoor de spoeling dunner wordt. Dit betekent dat m.i.v. 2022 op jaarbasis een bedrag van € 37.175 (25% van de PZH-bijdrage van € 148.700) niet verzekerd is in de begroting. Dit is 2 % op het totaal aan

deelnemersbijdragen (€ 1.803.420). Op basis van de nulmeting zal blijken welke maatregelen mogelijk moeten worden genomen.

Uiteindelijk is de hoogte van de PZH-bijdrage vanaf 2026 cruciaal voor de lange termijn instandhouding van de gebieden. Tot op heden is in het ambtelijk overleg op PZH herhaaldelijk een dringend beroep gedaan op nakoming van de in het verleden overeengekomen gezamenlijke verantwoordelijkheid tot instandhouding van de gebieden.

8. Samenwerking CBG/SEG - SBB 2021 t/m 2025

Op basis van de uitkomsten van de evaluatie onder de deelnemende gemeenten naar de samenwerking in 2018 tussen CBG en SBB is eind vorig jaar besloten tot het aangaan van een meerjarige samenwerkingsrelatie. Voor het jaar 2020 is de optie tot éénjarige verlenging uit de Samenwerkingsovereenkomst 2019 aangesproken.

Inmiddels is samen met SBB een meerjarige samenwerkingsovereenkomst 2021 t/m 2025 in voorbereiding. Inzet is een horizontale, publiek-publieke samenwerking, gericht op het langjarig instandhouden van de natuur- en recreatiegebieden in het gebied Midden-Delfland. In deze samenwerking wordt de tweeledige rol van SBB vormgegeven: enerzijds als dienstverlener voor CBG, anderzijds als partner in het gebied. Mede vanwege mogelijke aanbestedingsproblematiek wordt niet aangekoerst op een verticale dienstverleningsovereenkomst. In het bestuur van 26 november is een 90% versie besproken; in de ADV op 11 december zal een nagenoeg afgeronde versie worden geagendeerd.

In deze ADV zal het provinciehoofd Staatsbosbeheer de ADV tevens informeren over de dossiers "*ontbreken van structurele financiering 600 ha van Staatsbosbeheer*" en de "*gezamenlijke verkenning tot herschikking van grondposities van SBB en de (in de CBG deelnemende) gemeenten (deelgebied Delf*t)".

9. Programmamanagement uitvoeringsprogramma's

Uitvoeringsprogramma 1: Gezamenlijke Ontwikkelagenda RMD-SBB [1]

In de bestuursoverleggen van RMD en CBG op 5 juli 2019 is besloten dat de ambtelijke begeleiding, programmasturing en bestuurlijke goedkeuring van projectvoorstellen bij het CBG zal berusten. Gemeenten en SBB werken hun voorstellen uit: de ambitie is realisatie van het programma binnen 5 jaar. Hiertoe is een programmaplan vastgesteld in de ADV van juni dit jaar. In de ADV van 11 december wordt de stand van zaken in dit uitvoeringsprogramma geagendeerd.

Uitvoeringsprogramma 2: Ontwikkelbudget voormalig RMD / CBG-gemeenten [2]

Gedurende dit jaar is in de ambtelijke begeleidingsgroep en het bestuur van het CBG ook de stand van zaken in het tweede uitvoeringsprogramma bepaald: dat van het Ontwikkelbudget van het voormalige RMD, eind 2019 overgeheveld aan de CBG-gemeenten. Ook dit document wordt geagendeerd, zodat op de voortgang in beide programma's kan worden gestuurd. Ook komen op deze wijze de relaties tussen beide programma's scherp in beeld.

Omgevingsfonds Midden-Delfland

Conform het RMD-besluit van 7 december 2018 wikkelt het CBG de nog uitstaande subsidietrajecten af en is dit onderdeel van de dienstverlening door Staatsbosbeheer.

In de ADV op 11 december wordt een overzicht geagendeerd van de diverse uitstaande subsidies. Op grond van de subsidieverordening, waar de subsidietoekenning op is

---

[1] *In juli 2017 hebben RMD en SBB het Uitvoeringsprogramma gezamenlijke Ontwikkelagenda MD vastgesteld: projecten ter versterking van de kwaliteit van Midden-Delfland, te financieren uit de afkoopsom van het Rijk. Medio 2019 is dit programma door het RMD in liquidatie) herbevestigd en is het programmamanagement opgedragen aan CBG (in casu SBB).*

[2] *Dit ontwikkelbudget met uitvoeringsprogramma is gebaseerd op het RMD-besluit van december 2017. In december 2019 is het budget toebedeeld aan 5 CBG-gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de projecten uit het programma.*

gebaseerd, kunnen subsidietrajecten zich tot bijna 5 jaar na verlening uitstrekken [3]. Dit betekent dat afwikkeling van de laatste subsidies in 2024 zal plaatsvinden. De komende periode zal expliciet worden gestuurd op handhaven van deze termijnen.

In 2020 is door het CBG-bestuur conform de subsidieverordening een jaar uitstel verleend voor het project renovatie schuur Wijnboerderij. De afhandeling van het project Ecopassage Schie is vertraagd: vanwege corona is de accountantscontrole uitgesteld.

In 2020 zijn 2 subsidies vastgesteld, waarbij een restsaldo van € 7.649,- onbenut blijft. Dit bedrag zal te zijner tijd worden herbestemd t.b.v. het Ontwikkelbudget van het voormalige RMD / CBG-gemeenten.

De realisatie van het kort voor opheffing van het Omgevingsfonds nog toegekende subsidieproject Heroprichting stadskraan Vlaardingen is in vergevorderd stadium gekomen. Voor verdere informatie wordt verwezen naar het overzichtsdocument.

---

[3] *Drie jaar uitvoering, half jaar afhandeltermijn, optie tot een jaar verlenging uitvoeringstermijn.*